

A segítő szakemberekről

Előszó

Sok évvel ezelőtt, amikor a gyermekvédelem még – stílusosan – gyermekcipőben járt, azt kérdezte tőlem egy ügyfelem, hogy „Mi ez az alibi állás, ez a *szocialista* munkás, amit kitaláltak magának!” Közel voltunk még a szocializmushoz, nehéz volt elmagyarázni, hogy az elnevezés Amerikából jön, egyetemen tanítják és segítő foglalkozást takar.

Azóta is sokszor keveredett az értelmezése, a közmunkás, a gondozó, vagy a „gyámügyi” fogalmával, feladatkörével. Ezek szerint, árkot ásunk, söprögetünk, pelenkázunk és gyereket veszünk el.

Szociális munkát végezni szociális felsőfokú szakirányú végzettséggel (szociális munkások, szociálpedagógusok, szociálpolitikusok, mentálhigiénés szakember) lehet. A HÍD kollégái a felsorolt felsőfokú képzések segítői eszköztárával/tudásával végeznek felelősségteljes és elhivatott szociális munkát a város segítségére szoruló polgáraiért, a valamilyen okból kifolyólag veszélyeztetett helyzetbe került gyermekekért, családokért. Szociális munkásként/segítőként segítünk az egyén és a család felborult egyensúlyának helyreállításában, probléma és krízis kezelésben, de fontos, kihívást jelentő szelete tevékenységünk-

nek az egyéni és közösségi prevenció munkája is.

A szociális munka tevékenységének három szereplője van a segítő (vagyis a szociális szakember), a segített és a társadalmi környezet.

A szociális munka klasszikus területei: családsegítés, gyermekvédelem, idősek segítése, fogyatékkal élők segítése, hajléktalanellátás, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek segítése, büntetés-végrehajtásból kikerültek segítése, adósságkezelés.

A szociális munkásnak olyan készségekkel kell rendelkeznie, mint például: empátia, hitelesség, feltétel nélküli pozitív elfogadó attitűd. Nézzük meg egyenként, mit jelentenek ezek a fogalmak!

Empátia: beleérző képesség. Beleérezem magam a másik helyzetébe, lelkiállapotába anélkül, hogy velem az a probléma megtörtént volna. Ez a kész-

ségünk segít minket a konfliktus kezelésben és a körülöttünk élő emberek elfogadásában.

Hitelesség: Minden embernek van egy önképe, amilyenek gondolja magát. Másoknak is van egy képük rólunk. Ha az önképünk és a valós képünk közelít vagy megegyezik, akkor személyiségünk hitelesnek mondható. A pszichés állapot és a viselkedés megegyezik. Ha sokáig másnak akarjuk mutatni magunkat, mint amilyenek vagyunk, ez a kép szétesik. Ezért az a jó, ha hűek vagyunk önmagunkhoz. A segítő szakmában ezt a hiteles személyiséget sok éven át csiszolgatjuk, tanulmányaink és munkánk során is, folyamatosan.

Feltétel nélküli pozitív elfogadás: Érzelmi odafordulás. Nem a személy cselekedeteit és tulajdonságait nézzük, hanem önmagában értéknek tekintjük őt. A hozzánk forduló,

segítést kérő embert, előítéletek nélkül elfogadjuk. Célunk az, hogy a segítő kapcsolat során ráérezzen saját pozitív energiáira, visszanyerje önmaga és az élete feletti kompetenciáját, és felelős döntéseket hozzon. Úgy segítjük át élete nehéz szakaszán, hogy a segítő kapcsolat során függetlensége végig megmaradjon. A segítséget kérő ember kiszolgáltatott helyzetben van. Ezért a szociális munkás/segítő a kommunikáció során fokozottan figyel az emberi méltóság tiszteletben tartására. Arra törekszik, hogy az egyenrangú kapcsolat során, a segítséget kérő személy, vagy család, saját erőforrásaiból táplálkozva talpra álljon. Ezáltal megoldási stratégiái bővülnek és személyiségfejlődése vagy életminősége magasabb szintre lép.

A kiemelt három készségen kívül, még rengeteg mindent fel lehetne sorolni.

A szociális munkás is ember. Esendő, ugyanúgy vannak gyengeségei, mint bárki másnak. Ezért, ha segítségért fordulnak hozzánk, nekünk is szükségünk van empátiára.

Utószó:

Budakeszi kivételes helyzetben van, mert Magyarországon a második település volt, ahol a HÍD Családsegítő Szolgálat elindult. (Az egyes számú intézmény, minden képzés tananyaga, Budapesten, a XIII. kerületben alakult és onnan nőtt ki a teljes mai ellátórendszer.)

A HÍD tehát egy fogalom, a szakmai minőség garanciája. Időről időre megújul, s jelenleg járásközpontként, olyan szakember gárdát foglalkoztat, mely vetekszik bármelyik módszertani központ színvonalával. A WHO egészségdefiníciója így szól: „Az egészség, nem csupán a betegség, fogyatékoság hiánya, hanem a teljes testi, lelki, mentális, szociális jóllét állapota.” Intézményünk ezt vezérelnék tekinti. Arra törekszünk, hogy ezt maradéktalanul szolgáljuk.

Szécsi Katalin esetmenedzser, szociális munkás, mentálhigiénés szakember